MALTA

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

MAGISTRAT DR.
GABRIELLA VELLA

Seduta ta' l-10 ta' Jannar, 2012

Avviz Numru. 139/2011

Cobra Installations Limited (C-34330)

Vs

Stephen Caruana

Il-Qorti,

Rat ir-Rikors ipprezentat mis-socjetà Cobra Installations Limited fis-27 ta' April 2011, permezz ta' liema titlob li l-konvenut jigi kkundannat ihallasha s-somma ta' disat elef tlett mija u hamsin Euro u zewg centezmi (€9,350.02) bilanc minn somma akbar, rapprezentanti hlas dovut ghas-servizz u materjal minnha pprovdut lill-konvenut, fuq inkarigu tieghu stess, bl-imghax legali mid-data tal-fattura u bl-ispejjez, inkluzi dawk ta' l-ittra legali tas-7 ta' Settembru 2010 u tal-Mandat ta' Sekwestru pprezentat kontestwalment mar-Rikors promotur, kontra l-konvenut;

Rat ir-Risposta ta' Stephen Caruana pprezentata fil-11 ta' Lulju 2011, permezz ta' liema jopponi ghat-talba attrici u

jitlob li l-istess tigi michuda ghaliex: (i) preliminarjament din il-Qorti ma hijiex kompetenti biex tisma' u tiddeciedi l-kawza odjerna stante li skond il-kundizzjonijiet ta' l-appalt pattwiti bejn il-kontendenti, l-istess kontendenti ftehmu volontarjament li kwalunkwe tilwima bejniethom naxxenti mill-istess appalt ghandha tigi rizolta permezz ta' procedura ta' arbitiragg skond ir-Regoli tac-Centru Malti ta' Arbitragg, u ghaldaqstant ai termini ta' dak provdut fil-Artikolu 724(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta ghandha twaqqaf il-procedimenti odjerni, bl-ispejjez kontra s-socjetà attrici; u (ii) subordinatament u bla pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni, it-talbiet attrici huma eccessivi;

Rat illi in vista ta' l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-konvenut il-partijiet kontendenti ressqu provi dwarha ghall-fini li tigi trattata u determinata l-ewwel tali eccezzjoni;

Semghet ix-xhieda moghtija mill-konvenut u minn Kevin Loughborough, rapprezentant tas-socjetà attrici, waqt is-seduta tas-7 ta' Novembru 2011 u rat id-dokumenti esebiti mill-konvenut u markati Dok. “SC1” sa' Dok. “SC3” u rat id-dokumenti esebiti minn Kevin Loughborough u markati Dok. “KL1” u Dok. “KL2”;

Semghet it-trattazzjoni da parte tad-difensuri tal-partijiet dwar l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-konvenut u rat is-sentenza fl-ismijiet “Malta Shipyards Limited v. VPJ Limited” deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fl-20 ta' Mejju 2009, esebita mill-konvenut bhala Dok. “SC1” permezz ta' Nota pprezentata fit-18 ta' Novembru 2011;

Ikkunsidrat:

Bl-azzjoni odjerna s-socjetà attrici titlob li l-konvenut jigi kkundannat ihallasha s-somma ta' €9,350.02, bilanc minn somma akbar rapprezentanti hlas dovut ghas-servizz u materjal provdut minnha lill-konvenut, fuq inkarigu tieghu. Il-konvenut jilqa' ghat-talba attrici bl-eccezzjoni preliminari din il-Qorti ma hijiex kompetenti biex tisma' u tiddeciedi din il-kawza stante li l-kuntratt ta' appalt bejnu u s-socjetà attrici jipprovdi, fil-Klawsola 18, li kwalunkwe tilwima nascenti minn dak l-appalt ghandha tigi risolta permezz ta'

arbitragg skond ir-Regoli tac-Centru Malti ta' l-Arbitragg, u ghaldaqstant ai termini tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta din il-Qorti ghandha twaqqaf il-proceduri odjerni.

Is-socjetà attrici tirribatti ghal din l-eccezzjoni preliminari billi tikkontendi li: (i) bejnha u l-konvenut ma hemmx tilwima ghall-finijiet tal-klawsola arbitrali stipulata fil-kuntratt ta' appalt u ghalhekk l-istess hija inapplikabbli fil-kuntest ta' dawn il-proceduri; (ii) li l-klawsola arbitrali stipulata fil-kuntratt ta' appalt fi kwalunkwe kaz ma tistax tigi invokata mill-konvenut peress illi huwa ma segwiex il-procedura kontemplata fl-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, izda pprezenta l-eccezzjonijiet tieghu, inkluza eccezzjoni fil-mertu, f'dawn il-proceduri; u li fi kwalunkwe kaz ukoll (iii) il-kuntratt ta' appalt gie terminat u ghalhekk il-klawsola arbitrali ma ghadhiex torbot.

Mix-xhieda li ta Kevin Loughborough, rapprezentant tas-socjetà attrici, waqt is-seduta tas-7 ta' Novembru 2011, johrog car li s-socjetà attrici tikkontendi li ma hemmx tilwima bejnha u l-konvenut ghaliex tul l-esekuzzjoni tax-xoghlijiet u qabel il-hrug tal-kont ghall-ammont ta' €8,896.61 f'Settembru 2010, il-konvenut qatt ma ilmenta mill-prezzijiet u ammonti mitluba ghax-xoghol esegwit. L-uniku nuqqas ta' qbil li kien hemm bejniethom kien dwar il-modalità tal-hlas u mhux dwar il-prezzijiet mitluba. *Ghalkemm minn April lil hemm kien hemm tgergir fuq il-pagamenti li kont qed nitlob, jekk hux erbat elef (€4,000) jew elf (€1,000). Nghid illi fuq il-prezzijiet infushom illi kien iffirma ghalihom il-konvenut ma kienx hemm tgergir, tant hu hekk illi tul ix-xoghol dejjem zidilna aktar xoghol. Kien biss f'Settembru li imbaghad baghtli bil-miktub li kien qed jikkontesta l-prezzijiet.*

Il-konvenut min-naha tieghu jikkontendi li bejnu u s-socjetà attrici kien hemm disgwid dwar l-ammonti mitluba mill-istess socjetà ghax-xoghol esegwit u li dan id-disgwid kien già beda f'Lulju 2010, ferm qabel il-hrug tal-kont ta' Settembru ghall-hlas tas-somma ta' €8,896.61: *Jien kont dhalt f'kuntratt mas-socjetà attrici. Fuq dan il-kuntratt kont hallast 700 Euro bhala deposit u l-fethim kien ukoll illi wara certu ammont ta' xoghol naghti 70% tal-prezz*

rimanenti. Fis-7 ta' Lulju 2010, ircevejt e-mail minghand is-socjetà attrici b'talba ghall-hlas ta' erbat elef Euro (€4,000) li huma kienu qed jghidu li kienu 70% ta' l-ammont li kien fadal. … Jien m'ghandi l-ebda ilment dwar il-kwalità tax-xoghol li gie esegwit mis-socjetà attrici. L-ilment tieghi hu fis-sens li meta gejt mitlub inhallas dawk is-70% ma stajtx nikkalkula kemm kien 70% mix-xoghol esegwit. Qabel ma' fis-6 ta' Settembru 2010 kont ghamilt proposta ta' hlas ta' hamest elef Euro (€5,000), fl-1 ta' Settembru ta' dik l-istess sena ircevejt kont minghand is-socjetà attrici ghall-hlas ta' disat elef Euro (€9,000) u allura ghalija id-disputa li già kellna bejnietna kompliet tikber.

Ai termini tas-subartikolu (2) ta' l-Artikolu 15 tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, liema artikolu jittratta dwar il-procedura f'arbitragg domestiku, *ghall-ghanijiet ta' dan l-Att tilwima tinkludi kull kontroversja jew pretensjoni li titnissel mill-ftehim jew li jkollha x'taqsam mieghu*[1]*, jew il-ksur jew it-temm jew l-invalidità tal-ftehim jew in-nuqqas ta' tharis tal-ftehim*. Hija proprio fuq din it-tifsira ta' "tilwima" li hija bbazata il-Klawsola 18 tal-kuntratt ta' appalt konkluz bejn il-partijiet kontendenti in kwantu din tipprovdi: *any dispute, controversy or claim arising out of or relating to the contract for works, or breach, termination or invalidity thereof shall be settled by arbitration in accordance with the rules of the Malta Arbitration Centre as at present in force.*

Minn ezami ta' l-*e-mails* skambjati bejn is-socjetà attrici u l-konvenut u esebiti fl-atti ta' dawn il-proceduri, johrog bl-iktar mod car li bejniethom tissussisti kontroversja u li tali kontroversja tohrog mill-kuntratt ta' appalt, u dana indipendentement mill-fatt jekk id-disgwid bejniethom kienx già jissussisti f'Lulju 2010 kif pretiz mill-konvenut jew inkella skattax biss f'Settembru 2010 kif pretiz mis-socjetà attrici. Il-konvenut qed jikkontesta l-ammonti mitluba mis-socjetà attrici ghaliex iqishom ferm eccessivi a paragun ta' l-istima moghtija filwaqt li s-socjetà attrici tiddefendi l-pretensjonijiet taghha fil-konfront tal-konvenut bl-

[1] Sottolinear tal-Qorti.

affermazzjoni li l-kalkoli taghha huma bbazati fuq il-prezzijiet stipulati fil-kuntratt ta’ appalt konkluz mieghu.

Il-fatt li l-konvenut *ex admissis* jiddikjara li ma ghandux ilmenti dwar il-kwalità tax-xoghol esegwit mis-socjetà attrici, ma jfissirx li kwalunkwe oggezzjoni ohra li jista’ ghandu fir-rigward tal-pretensjonijiet tas-socjetà attrici fil-konfront tieghu ma tikkostitwixxix *a dispute, controversy or claim arising out of or relating to the contract for works* ai termini tal-Klawsola 18 tal-kuntratt ta’ appalt u *kontroversja jew pretensjoni li titnissel mill-ftehim* ai termini ta’ l-Artikolu 15(2) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta’ Malta. Jekk imbaghad il-konvenut ghandux ragun o meno fil-kontroversja tieghu hija kwistjoni ohra li tkun tista’ tigi risolta biss meta l-kaz in ezami jigi trattat fil-mertu.

Is-socjetà attrici tikkontendi wkoll li una volta hija tterminat l-appalt mal-konvenut permezz ta’ l-ittra datata 17 ta’ Settembru 2010[2], il-Klawsola 18 tilfet l-effikacja taghha u ma ghadhiex torbot lill-partijiet kontraenti. Il-konvenut jikkontesta din il-pretensjoni tas-socjetà attrici in bazi ghal dak provdut fl-Artikolu 32(2) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta’ Malta, li jipprovdi illi *t-Tribunal ta’ l-arbitragg ikollu s-setgha jiddeciedi dwar l-ezistenza jew il-validità tal-kuntratt li klawsola ta’ arbitragg tkun tinsab fih. Ghall-ghanijiet ta’ l-artikolu 32, klawsola ta’ arbitragg li tinsab f’kuntratt u li tkun tipprovdi ghal arbitragg skond din il-Parti ghandha titqies <u>bhala ftehim indipendenti mill-patti l-ohra tal-kuntratt</u>*[3]. *Decizjoni mit-tribunal ta’ l-arbitragg li l-kuntratt ikun null u bla effett ma ghandhiex tkun tfisser ipso jure li l-klawsola ta’ arbitragg tkun invalida wkoll*.

Minn din id-disposizzjoni tal-Ligi johrog ferm car li l-Legislatur ried illi klawsola arbitrali f’kuntratt konkluz bejn tnejn u iktar min-nies ikollha ezistenza indipendenti w autonoma mill-kumplament tad-disposizzjonijiet ta’ dak l-istess kuntratt, u dana kjarament ghas-salvagwardja ta’ tali stipulazzjoni partikolari. Ghalkemm l-Artikolu 32 tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta’ Malta jittratta dwar is-sitwazzjoni fejn it-tribunal ta’ l-arbitragg ikun qed jittratta eccezzjonijiet

---

[2] Dok. “KL2” ipprezentat mix-xhud Kevin Loughborough.
[3] Sottolinear tal-Qorti.

dwar il-gurisdizzjoni tieghu, il-Qorti ma issib ebda raguni ghalfejn tali kuncett ta’ indipendenza w autonomia tal-klawsola arbitrali ma ghandux jigi applikat ukoll minn qorti ta’ kompetenza civili meta din tkun qed tikkonsidra kwistjoni dwar il-gurisdizzjoni taghha proprio minhabba l-ezistenza ta’ klawsola arbitrali bejn il-partijiet kontendenti. Dan kollu jwassal ghall-konkluzzjoni li anke jekk il-kuntratt ta’ appalt konkluz bejn il-partijiet kontendenti seta’ gie terminat mis-socjetà attrici, b’daqshekk ma jfissirx li l-klawsola arbitrali spiccat fix-xejn u ma ghadhiex torbot lill-partijiet kontraenti.

In opposizzjoni ghall-eccezzjoni preliminari tal-konvenut is-socjetà attrici tikkontendi wkoll li tali eccezzjoni ma ghandhiex tigi milqugha ghaliex kif jirrizulta mill-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta’ Malta, it-talba ghall-waqfien ta’ proceduri istitwiti quddiem qorti ta’ kompetenza civili minhabba l-ezistenza ta’ klawsola arbitrali ma tistax titressaq per via d’eccezione izda, ghandha titressaq permezz ta’ Rikors qabel ma jitressqu xi eccezzjonijiet ghat-talba attrici.

Il-konvenut da parte tieghu jikkontendi li t-talba ghall-waqfien ta’ dawn il-proceduri ghandha – indipendentement mill-mod kif giet avvanzata quddiem din il-Qorti – tigi milqugha in vista ta’ dak provdut fl-Artikolu 742(3) [u mhux 724(3) kif erronejament indikat fir-Risposta tal-konvenut] tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta’ Malta, li jipprovdi li *l-gurisdizzjoni tal-qrati ta’ kompetenza civili mhijiex eskluza mill-fatt li jkun hemm xi ftehim ta’ arbitragg bejn il-partijiet, sew jekk il-procedimenti ta’ arbitragg ikunu nbdew jew le, f’liema kaz il-qorti, bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta’ kull ligi li tirregola l-arbitragg, <u>ghandha twaqqaf il-procedimenti minghajr pregudizzju ghad-disposizzjonijiet tas-subartikolu (4) u ghat-setgha li ghandha l-qorti li taghti kull ordni jew direttiva</u>*[4].

Ghalkemm l-Artikolu 742(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta’ Malta jipprovdi li jekk ikun hemm ftehim ta’ arbitragg/klawsola arbitrali bejn il-partijiet kontendenti l-qorti ta’ kompetenza

[4] Sottolinear tal-Qorti.

civili ghandha twaqqaf il-procedimenti istitwiti quddiemha, il-Qorti hi tal-fehma li fl-applikazzjoni ta' dan il-provvediment tal-Ligi ma tistax tinjora dak dispost fl-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, li jipprovdi dwar il-procedura li ghandha tigi segwita minn dik il-parti fi proceduri civili li appuntu trid titlob il-waqfien ta' dawk il-proceduri minhabba l-ezistenza ta' ftehim ta' arbitragg. Tant id-disposizzjonijiet kontenuti fil-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, inkluz ghalhekk l-Artikolu 15(3), ma jistghux jigu injorati fl-applikazzjoni ta' l-Artikolu 742(3) tal-Kap.12 tal-Ligijiet ta' Malta, li f'dak l-istess artikolu tal-Ligi hemm dispost li l-Qorti ghandha tagixxi *bla hsara ghad-disposizzjonijiet ta' kull ligi li tirregola l-arbitragg*.

L-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta jipprovdi li *minkejja kull disposizzjoni li hemm fil-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili jekk parti fi ftehim ta' arbitragg, jew xi persuna li taghmel it-talba permezz jew bis-setgha tal-parti, tibda xi procedimenti legali f'qorti kontra kull parti ohra fil-fethim ta' arbitragg jew xi persuna li taghmel it-talba permezz jew bis-setgha ta' dik il-parti, dwar kull haga miftehma li tigi riferita ghall-arbitragg, <u>kull parti f'dawk il-procedimenti legali tista' f'kull zmien qabel ma tressaq xi eccezzjonijiet jew tmexxi mod iehor fil-procedimenti, titlob lil dik il-qorti li twaqqaf il-procedimenti, u dik il-qorti jew l-imhallef taghha, kemm-il darba ma jkunx sodisfatt li l-ftehim ta' arbitragg ikun sar inoperattiv jew ma jistax jitkompla, ghandha tordna li jitwaqqfu il-procedimenti</u>[5]. Rikors jista' jsir minkejja l-kwistjoni ghandha tigi riferita lill-arbitragg biss wara li jigu ezawriti proceduri ohra ta' rizoluzzjoni ta' kwistjonijiet.*

Minn dan il-provvediment tal-Ligi johrog car li t-talba ghall-waqfien ta' proceduri istitwiti quddiem qorti ta' kompetenza civili minhabba l-ezistenza ta' ftehim ta' arbitragg bejn il-partijiet kontendenti, ghandha ssir lill-Qorti permezz ta' **Rikors <u>qabel</u>** ma dik il-parti **<u>tressaq xi eccezzjonijiet jew tmexxi mod iehor fil-procedimenti</u>**. Tant il-Legislatur ried li l-parti li titlob il-waqfien tal-proceduri civili tressaq it-talba taghha quddiem il-Qorti

[5] Sottolinear tal-Qorti.

qabel ma tressaq xi eccezzjonijiet jew b'mod iehor tmexxi fil-procedimenti, li s-subartikolu 8 ta' l-Artikolu 15 tal-Kap. 387 tal-Ligijiet ta' Malta – introdott bis-sahha ta' l-Att XXXI ta' l-2002 – jipprovdi li *mal-prezentata ta' rikors biex jitwaqqfu l-procedimenti skond is-subartikolu (3), kull limitu ta' zmien ghall-prezentata ta' kull risposta ta' l-intimat jew twegiba ohra, kemm jekk titnissel mill-ligi jew minn ordni ta' xi qorti jew tribunal, jew xort'ohra, ghandu jigi interott u ghandu jerga' jibda jsehh mid-data li fiha r-rikorrent jigi notifikat bid-decizjoni tal-Qorti li tichad ir-rikors, u dan irrispettivament minn jekk isirx appell minn xi parti dwar din id-decizjoni*[6].

Fil-kaz in ezami l-konvenut kjarament ma segwiex il-procedura stabbilita fl-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta izda, kuntrarjament ghal dak dispost fl-imsemmi artikolu tal-Ligi, una volta notifikat bir-Rikors promotur fis-7 ta' Mejju 2011, ipproceda billi ressaq l-eccezzjonijiet tieghu – inkluza eccezzjoni fil-mertu – ghat-talbiet attrici b'Risposta pprezentata fl-1 ta' Lulju 2011. It-talba ghall-waqfien tal-proceduri odjerni minhabba l-ezistenza ta' ftehim ta' arbitragg bejnu u is-socjetà attrici – ossia l-Klawola 18 tal-kuntratt ta' appalt – ma gietx imressqa mill-konvenut permezz ta' Rikors izda fil-forma ta' eccezzjoni preliminari fir-Risposta tieghu.

Fid-dawl ta' dak kjarament dispost fl-Artikolu 15(3) tal-Kap.387 tal-Ligijiet ta' Malta, u ulterjorment ikkonfermat fis-subartikolu (8) ta' l-imsemmi artikolu tal-Ligi, il-Qorti hi tal-fehma li t-talba tal-konvenut ghall-waqfien tal-proceduri odjerni minhabba l-ezistenza ta' ftehim ta' arbitragg bejnu u s-socjetà attrici, kif minnu promossa hija proceduralment inammissibbli u ghaldaqstant ma tistax tigi milqugha.

Din il-konkluzzjoni tal-Qorti ssib konferma fil-principju enuncjat fis-sentenza fl-ismijiet **Josephine Bonello pro et noe v. John Bonello**, **Citaz. Nru. 2657/99** deciza mill-Prim' Awla tal-Qorti Civili fil-31 ta' Jannar 2003: *trattandosi di leggi di procedura che hanno progetto l'ordine pubblico mediante un convenzionismo di forma, non si deve*

[6] Sottolinear tal-Qorti.

ammettere altra interpretazione che la letterale nel senso che ove la legge prescrive una certa forma, questa si debba osservare alla lettera e non per equipollens (Vol. XVIII pI p879, Vol. XLIX pI p421). Din mhiex kwistjoni ta' legalizmu jew formalizmu zejjed. Hi invece kwestjoni ta' applikabilità o meno ta' norma procedurali specjali. Il-Qorti temmen, bhal qrati ohra qabilha illi "waqt li formalizmu eccessiv ghandu jigi evitat m'ghandux lanqas però jidhol jew jigi inkoraggit permessivizmu ingustifikat" (Vol. XXXII pI p712, "Francis T. Gera noe v. Ed. Camilleri et" Apell, Sede Inferjuri, 14 ta' Frar 1973). Sa recentement gie rimarkat illi l-Qrati jridu japplikaw u jinterpretaw il-ligijiet tal-pajjiz kif promulgati mill-Parlament u ma ghandhom l-ebda diskrezzjoni la li jaddotawhom b'mod approssimattiv skond li jidhrilhom li hu gust u ekwu fic-cirkostanzi u wisq anqas li jissanzjonaw proceduri li il-ligijiet tal-pajjiz ma jippermettux li jigu mprovvizati f'dawk ic-cirkostanzi, bil-konsegwenza li jigu newtralizzati u emaskulati proceduri ohra espressament provduti bil-ligi. (Kummissarju tat-Taxxa fuq il-Valur Mizjud v. George Schembri" Appell, 6 ta' Ottubru 2000).

Ghalkemm fil-kaz in ezami si tratta ta' disposizzjoni procedurali nascenti mill-Ligi specjali li tirregola l-Arbitragg u mhux mill-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili, il-Qorti ma ssib ebda raguni ghalfejn il-principju guridiku appena citat ma ghandux japplika wkoll ghall-kaz in ezami. In effetti proprio ghaliex si tratta ta' norma procedurali specjali huwa imperattiv li l-istess tigi applikata u interpretata *alla lettera* u mhux *per equipollens*.

Ghal dawn ir-ragunijiet il-Qorti taqta' u tiddeciedi billi tichad l-eccezzjoni preliminari sollevata mill-konvenut u konsegwentement tordna l-prosegwiment tal-kawza.

L-ispejjez relattivi ghall-eccezzjoni preliminari u ghal din is-sentenza jibqghu a karigu tal-konvenut.

< Sentenza In Parte >

---------------------------------TMIEM---------------------------------